Załącznik
do Uchwały Nr 25/000/2021 Senatu AJP
z dnia 27 kwietnia 2021 r.

UZASADNIENIE WNIOSKU

o nagrodę Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską

Celem rozprawy doktorskiej Developing information competence in translator training – a mixed method longitudinal study [Rozwijanie kompetencji informacyjnej w procesie kształcenia tłumaczy – badanie podłużne z wykorzystaniem wielu metod] autorstwa dr Urszuli Paradowskiej było stwierdzenie, czy proces rozwoju kompetencji informacyjnej studentów translatoryki można skutecznie wspomagać za pomocą celowego działania dydaktycznego w ramach zajęć z przekładu pisemnego.

Dysertacja została przygotowana w trybie eksternistycznym, pod kierunkiem prof. UAM dr hab. Krystyny Droździał-Szelest. Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora zostało przeprowadzone na Wydziale Anglistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Publiczna obrona rozprawy odbyła się 25 września 2020, a nadanie stopnia doktora nastąpiło 22 października 2020, jednocześnie Rada Naukowa Dyscyplin Językoznawstwa i Literaturoznawstwa UAM podjęła uchwałę o wyróżnieniu rozprawy.

Zagadnienia podjęte w rozprawie mają znaczenie dla rozwoju translatoryki. Przeprowadzona analiza wypełnia lukę w zakresie badań przekładoznawczych ukierunkowanych dydaktycznie, ponieważ – jak wykazano w krytycznym przeglądzie prac empirycznych dotyczących kompetencji tłumaczeniowych – dotychczas nie przeprowadzono celowego badania rozwoju kompetencji informacyjnej. Przedmiot rozprawy przyczynia się zatem do budowania dokonań tej dyscypliny naukowej i powiększa jej korpus badań empirycznych.

Ważność podjętej tematyki badawczej wynika również z jej aktualności. Nowoczesne technologie zmieniły sposób pracy współczesnych tłumaczy, a zmiana specyfiki pracy tłumacza nie pozostaje bez wpływu na proces kształcenia przyszłych specjalistów językowych. Absolwenci kierunków tłumaczeniowych muszą posiadać umiejętność korzystania z dostępnych narzędzi wspomagających proces przekładu (tzw. narzędzi CAT) oraz zasobów internetowych. I choć wyszukiwanie informacji w Internecie jest we współczesnym świecie powszechne, zarówno badacze, jak i nauczyciele przekładu i pracodawcy wskazują, że umiejętności absolwentów w tym zakresie są niewystarczające.

Wybór problemu badawczego ma znaczenie dla społeczeństwa, ponieważ wyniki przeprowadzonych analiz posiadają nie tylko walor poznawczy, ale także zastosowanie praktyczne. Autorka rozprawy wykazała, że można skutecznie realizować trening kompetencji informacyjnej w ramach kursu przekładu pisemnego. Wniosek ten może być przydatny przy tworzeniu programów studiów. Nauczyciele przekładu mogą wykorzystać procedury dydaktyczne opracowane na potrzeby badania, a zawodowi tłumacze – podnieść swoją umiejętność korzystania z informacji, zapoznając się z zasobami i wskazówkami praktycznymi ujętymi w rozprawie.

Rozwiązanie stanowiące przedmiot rozprawy ma charakter innowacyjny. Poruszane w niej zagadnienie nie było dotąd badane empirycznie, natomiast badania zbliżone tematycznie – opisane w polskiej i zagranicznej literaturze przedmiotu – koncentrowały się na tym, w jaki sposób studenci i zawodowi tłumacze korzystają z zewnętrznych źródeł informacji. Jednak żaden z autorów nie

próbował ustalić, czy rozwój kompetencji informacyjnej można skutecznie wspomagać poprzez wprowadzenie celowej praktyki równolegle z kształceniem kompetencji tłumaczeniowej.

Oryginalność podjętego badania polega również na zastosowaniu rozbudowanego i ambitnego aparatu metodologicznego. Autorka przeprowadziła badanie metodami mieszanymi, łącząc analizę statystyczną z jakościową i wprowadzając dwa plany badawcze: badanie grupowe oraz indywidualne. Mieszane metody pozwoliły na stworzenie pełniejszego obrazu kompetencji sprawdzanej w badaniu empirycznym.

Dodatkowym potwierdzeniem nowatorstwa rozwiązania stanowiącego przedmiot rozprawy jest jej interdyscyplinarność. Wskazana w pracy literatura przedmiotu obejmuje ponad 250 pozycji łączących osiągnięcia translatoryki, dydaktyki przekładu oraz technologii informacyjnych.

Erudycyjny charakter znacznej części rozprawy potwierdza, że kandydatka do nagrody ma obszerną wiedzę z zakresu językoznawstwa stosowanego – podkreślają to także recenzenci dysertacji doktorskiej.

Ponadto należy podkreślić, że Urszula Paradowska wykazuje się zarówno samodzielnością naukową, jak i potrafi efektywnie pracować w zespole badawczym. Świadczy o tym aktywny udział w ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach oraz publikacja w okresie 2013-2020 13 artykułów (w tym 2 po uzyskaniu stopnia doktora) oraz jednej monografii współautorskiej. Książka oparta na rozprawie doktorskiej znajduje się obecnie w druku – ukaże się nakładem Wydawnictwa Peter Lang.

Znaczenie badań dr Urszuli Paradowskiej dla rozwoju przekładoznawstwa oraz nowatorstwo podjętej przez nią tematyki przemawiają za skierowaniem dysertacji do Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską.